

**ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΕΣ
ΑΠΟΛΥΤΗΡΙΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ Γ' ΤΑΞΗΣ
ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΕΝΙΑΙΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 11 ΙΟΥΛΙΟΥ 2003
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΛΑΤΙΝΙΚΑ
ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ**

A. Να μεταφράσετε στο τετράδιό σας τα παρακάτω αποσπάσματα:

Paucis post diebus cum Ennius ad Nasicam venisset et eum a ianua quaereret, exclamavit Nasica se domi non esse, etsi domi erat. Tum Ennius indignatus quod Nasica tam aperte mentiebatur: "Quid?" inquit "Ego non cognosco vocem tuam?" Visne scire quid Nasica responderit? "Homo es impudens. Ego cum te quaerem, ancillae tuae credidi te domi non esse; tu mihi ipsi non credis?"

.....

Scribonianus arma in Illyrico contra Claudium moverat; fuerat Paetus in partibus eius et, occiso Scriboniano, Romam trahebatur. Erat ascensurus navem; Arria milites orabat, ut simul imponeretur. Non impetravit: conduxit piscatoriam naviculam ingentemque navem secuta est.

Μονάδες 40

B. Παρατηρήσεις

1.α. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται για καθένα από τα παρακάτω ουσιαστικά:

diebus: την ονομαστική και γενική πληθυντικού αριθμού.

vocem: την κλητική ενικού και την αφαιρετική πληθυντικού αριθμού.

homo: τη δοτική και αιτιατική ενικού αριθμού.

partibus: τη γενική ενικού και τη γενική πληθυντικού αριθμού.

milites: την ονομαστική και δοτική ενικού αριθμού.

Μονάδες 5

- β.** Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται για καθεμιά από τις παρακάτω αντωνυμίες:

tuam: τον ίδιο τύπο στο πρώτο και στο τρίτο πρόσωπο.

quid: την ονομαστική ενικού αριθμού του αρσενικού γένους και τη γενική πληθυντικού αριθμού του θηλυκού γένους.

ipsi: τη γενική και αιτιατική ενικού αριθμού του ουδετέρου γένους.

Μονάδες 6

- γ.** Να μεταφέρετε στο τετράδιό σας τον παρακάτω πίνακα και να συμπληρώσετε στα κενά του τους τύπους που ζητούνται (για το επίθετο να διατηρηθεί το γένος, ο αριθμός και η πτώση).

Θετικός	Συγκριτικός	Υπερθετικός
impudens		
aperte		

Μονάδες 4

- 2.α. mentiebatur:** Να γράψετε την ονομαστική ενικού αριθμού του αρσενικού γένους της μετοχής του ενεστώτα και το γερούνδιο.

Μονάδες 5

- β.** Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται για καθένα από τα παρακάτω ρήματα:

venisset: το β' ενικό πρόσωπο της οριστικής του μέλλοντα στη φωνή που βρίσκεται.

quaereret: το α' ενικό πρόσωπο της οριστικής του τετελεσμένου μέλλοντα στην ίδια φωνή.

exclamavit: το γ' πληθυντικό πρόσωπο της υποτακτικής του ενεστώτα στη φωνή που βρίσκεται.

cognosco: την αιτιατική του σουπίνου.

responderit: τον ίδιο τύπο στον υπερσυντέλικο της ίδιας φωνής.

credis: το απαρέμφατο του παρακειμένου στη φωνή που βρίσκεται.

moverat: την αφαιρετική του σουπίνου.

trahebatur: το γ' πληθυντικό πρόσωπο της οριστικής του ενεστώτα στην ίδια φωνή.

imponeretur: το απαρέμφατο του μέλλοντα της ίδιας φωνής.

conduxit: το β' ενικό πρόσωπο της προστακτικής του ενεστώτα στη φωνή που βρίσκεται.

Μονάδες 10

3.a. se, aperte, scire, mihi, Romam, piscatoriam:

Να χαρακτηρίσετε συντακτικώς τις παραπάνω λέξεις των κειμένων που σας δόθηκαν.

Μονάδες 6

β. Cum Ennius ad Nasicam venisset:

Να αναγνωρίσετε την παραπάνω δευτερεύουσα πρόταση του κειμένου και να αιτιολογήσετε τον τρόπο εισαγωγής και εκφοράς της.

Μονάδες 5

γ. Ego non cognosco vocem tuam? Να μετατρέψετε τη σύνταξη σε παθητική.

Μονάδες 4

4.a. (Paetus), occiso Scriboniano, Romam trahebatur:

Να μετατρέψετε τη μετοχή στην αντίστοιχή της δευτερεύουσα πρόταση (**cum** ιστορικός ή διηγηματικός + ρήμα).

Μονάδες 5

β. Homo es impudens: Να επαναδιατυπώσετε την πρόταση, αφού την εξαρτήσετε από τη φράση **Nasica dixit.**

Μονάδες 10

**ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΕΣ
ΑΠΟΛΥΤΗΡΙΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ Γ' ΤΑΞΗΣ
ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΕΝΙΑΙΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΤΡΙΤΗ 6 ΙΟΥΛΙΟΥ 2004
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΛΑΤΙΝΙΚΑ
ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ**

A. Να μεταφράσετε στο τετράδιό σας τα παρακάτω αποσπάσματα:

Aegrotabat Caecina Paetus, maritus Arriae, aegrotabat et filius. Filius mortuus est. Huic Arria funus ita paravit, ut ignoraretur a marito; quin immo cum illa cubiculum mariti intraverat, vivere filium simulabat, ac marito persaepe interroganti, quid ageret puer, respondebat: «Bene quievit, libenter cibum sumpsit».

Bello Latino T. Manlius consul nobili genere natus exercitui Romanorum praefuit. Is cum aliquando castris abiret, edixit ut omnes pugna abstinerent. Sed paulo post filius eius castra hostium praeterequitavit et a duce hostium his verbis proelio laccessitus est. «Congrediamur, ut singularis proelii eventu cernatur, quanto miles Latinus Romano virtute antecellat».

Μονάδες 40

B. Παρατηρήσεις

1.α. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται για καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις:

filius	: κλητική ενικού αριθμού
cibum	: ονομαστική και δοτική πληθυντικού αριθμού
exercitui	: αφαιρετική ενικού αριθμού και γενική πληθυντικού αριθμού
his	: αιτιατική ενικού και πληθυντικού αριθμού στο ίδιο γένος
miles	: δοτική ενικού αριθμού και αφαιρετική πληθυντικού αριθμού.

Μονάδες 9

- β. bene, libenter, nobili:** να γράψετε τους αντίστοιχους τύπους των άλλων βαθμών.

Μονάδες 6

- 2.α. mortuus est:** να γράψετε την υποτακτική στο ίδιο πρόσωπο και αριθμό σε όλους τους χρόνους (για τους περιφραστικούς τύπους να λάβετε υπόψη το υποκείμενο).

Μονάδες 6

- β.** Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται για καθένα από τους παρακάτω ρηματικούς τύπους:

ignoraretur	: απαρέμφατο μέλλοντα της ίδιας φωνής
vivere	: β' ενικό πρόσωπο οριστικής παρακειμένου
ageret	: β' πληθυντικό πρόσωπο προστακτικής ενεστώτα της ίδιας φωνής
quievit	: γ' ενικό πρόσωπο οριστικής μέλλοντα της ίδιας φωνής
natus	: γ' πληθυντικό πρόσωπο οριστικής ενεστώτα
praefuit	: α' πληθυντικό πρόσωπο υποτακτικής υπερσυντελικού
abiret	: το ίδιο πρόσωπο στην ίδια έγκλιση του ενεστώτα
abstinerent	: αφαιρετική του σουπίνου
cernatur	: απαρέμφατο παρακειμένου της ενεργητικής φωνής.

Μονάδες 9

- 3.α.** Να μεταφέρετε στο τετράδιό σας την παρακάτω άσκηση και να συμπληρώσετε τα κενά, ώστε να φαίνεται ο συντακτικός ρόλος της κάθε λέξης:

maritus	: είναι	στο
filium	: είναι	στο
bello	: είναι	στο
genere	: είναι	στο
castris	: είναι	στο
paulo	: είναι	στο
eius	: είναι	στο

proelii : είναι στο
virtute : είναι στο

Μονάδες 9

β. «(puer) bene quievit»:

Να επαναδιατυπώσετε την πρόταση με εξάρτηση από τη φράση **Arria marito respondebat**.

Μονάδες 6

4.α. **Huic Arria funus ita paravit:**

Να μετατρέψετε την ενεργητική σύνταξη σε παθητική.

Μονάδες 6

β. Να γράψετε τις προτάσεις των αποσπασμάτων που εισάγονται με το **ut**, να αναγνωρίσετε το είδος τους και να αιτιολογήσετε την εκφορά τους (χρόνο και έγκλιση).

Μονάδες 9

**ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΕΣ ΑΠΟΛΥΤΗΡΙΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ
Γ' ΤΑΞΗΣ ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΕΝΙΑΙΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΠΕΜΠΤΗ 7 ΙΟΥΛΙΟΥ 2005
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΛΑΤΙΝΙΚΑ
ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ**

A. Να μεταφράσετε στο τετράδιό σας τα παρακάτω αποσπάσματα:

Caesaris multum interfuit corvum emere; itaque viginti milibus sestertium eum emit. Id exemplum sutorem quendam incitavit, ut corvum doceret parem salutationem. Diu operam frustra impendebat; quotiescumque avis non respondebat, sutor dicere solebat «Oleum et operam perdidit». Tandem corvus salutationem didicit et sutor, cupidus pecuniae, eum Caesari attulit.

.....
Tum cuidam ex equitibus Gallis persuadet ut ad Ciceronem epistulam deferat. Curat et providet ne, intercepta epistula, nostra consilia ab hostibus cognoscantur. Quam ob rem epistulam conscriptam Graecis litteris mittit. Legatum monet ut, si adire non possit, epistulam ad amentum tragulae adliget et intra castra abiciat. In litteris scribit se cum legionibus celeriter adfore.

Μονάδες 40

B. Παρατηρήσεις

1.α. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται για καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις:

parem salutationem	: αφαιρετική ενικού αριθμού
corvum	: την ίδια πτώση του άλλου αριθμού
milibus	: ονομαστική και γενική του ίδιου αριθμού
nostra consilia	: την ίδια πτώση του άλλου αριθμού
cuidam	: γενική ενικού και πληθυντικού του ίδιου γένους

Μονάδες 9

β. diu, multum, celeriter: Να γράψετε τους αντίστοιχους τύπους των άλλων βαθμών.

Μονάδες 6

2.α. cognoscantur: Να γράψετε τα απαρέμματα όλων των χρόνων της ίδιας φωνής (για τους περιφραστικούς τύπους να ληφθεί υπόψη το υποκείμενο).

Μονάδες 4

β. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται για καθέναν από τους παρακάτω ρηματικούς τύπους:

interfuit	:	απαρέμματο του ίδιου χρόνου
emere	:	ονομαστική πληθυντικού της μετοχής ενεστώτα στο αρσενικό γένος
doceret	:	το ίδιο πρόσωπο της υποτακτικής μέλλοντα της ίδιας φωνής
impendebat	:	γενική γερουνδίου
solebat	:	α' ενικό πρόσωπο οριστικής υπερσυντελικού
didicit	:	α' πληθυντικό πρόσωπο οριστικής παρατατικού της ίδιας φωνής
dicere	:	β' ενικό πρόσωπο προστακτικής ενεστώτα της ίδιας φωνής
deferat	:	γ' ενικό πρόσωπο υποτακτικής παρατατικού της ίδιας φωνής
adire	:	β' πληθυντικό πρόσωπο της προστακτικής ενεστώτα
intercepta	:	β' ενικό πρόσωπο υποτακτικής παρατατικού της ίδιας φωνής
possit	:	γ' πληθυντικό πρόσωπο οριστικής συντελεσμένου μέλλοντα.

Μονάδες 11

3.α. Να μεταφέρετε στο τετράδιό σας την παρακάτω άσκηση και να συμπληρώσετε τα κενά, ώστε να φαίνεται ο συντακτικός ρόλος της κάθε λέξης.

Caesaris	:	είναι	στο
emere	:	είναι	στο
milibus	:	είναι	στο
frustra	:	είναι	στο
cupidus	:	είναι	στο
pecuniae	:	είναι	στο
Caesari	:	είναι	στο
cuidam	:	είναι	στο
Gallis	:	είναι	στο
se	:	είναι	στο

Μονάδες 10

- β. ...ne, intercepta epistula, nostra consilia ab hostibus cognoscantur:** Να αναγνωρίσετε το είδος και το συντακτικό ρόλο της πρότασης αυτής και να αιτιολογήσετε τον τρόπο εισαγωγής της, την έγκλιση και το χρόνο του ρήματος.

Μονάδες 5

- 4.α. Legatum monet ut, si adire non possit, epistulam ad amentum tragulae adliget et intra castra abiciat:**

Να αιτιολογήσετε την έγκλιση και το χρόνο του ρήματος της υποθετικής πρότασης, να μεταφέρετε τον υποθετικό λόγο από τον πλάγιο λόγο σε ευθύ και να αναγνωρίσετε το είδος του υποθετικού λόγου.

Μονάδες 9

- β. «Oleum et operam perdididi»:**

Να μεταφέρετε την πρόταση στον πλάγιο λόγο με εξάρτηση από τη φράση: Sutor solebat dicere...

Μονάδες 2

- γ. sutor, cupidus pecuniae, eum Caesari attulit:**

Να μετατρέψετε την ενεργητική σύνταξη σε παθητική.

Μονάδες 4

**ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΕΣ ΑΠΟΛΥΤΗΡΙΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ
ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΕΝΙΑΙΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΤΡΙΤΗ 4 ΙΟΥΛΙΟΥ 2006
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΛΑΤΙΝΙΚΑ
ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ**

A. Να μεταφράσετε στο τετράδιό σας τα παρακάτω αποσπάσματα:

Quod ut praedones animadverterunt, abiectis armis ianuae appropinquaverunt et clara voce Scipioni nuntiaverunt (incredibile auditu!) virtutem eius admiratum se venisse. Haec postquam domestici Scipioni rettulerunt, is fores reserari eosque intromitti iussit. Praedones postes ianuae tamquam sanctum templum venerati sunt et cupide Scipionis dextram osculati sunt. Cum ante vestibulum dona posuissent, quae homines deis immortalibus consecrare solent, domum reverterunt.

.....
Num ad hostem veni et captiva in castris tuis sum? In hoc me longa vita et infelix senecta traxit, ut primum exsulem deinde hostem te viderem? Qui potuisti populari hanc terram, quae te genuit atque aluit? Non tibi ingredienti fines patriae ira cecidit?

Μονάδες 40

B. Παρατηρήσεις

1.α. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται για καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις:

quod	: αιτιατική πληθυντικού αριθμού στο ίδιο γένος
incredibile	: ονομαστική πληθυντικού αριθμού στο ίδιο γένος
haec	: την ίδια πτώση του άλλου αριθμού στο ίδιο γένος
homines	: ονομαστική ενικού αριθμού
deis immortalibus	: αφαιρετική ενικού αριθμού
hostem	: γενική πληθυντικού αριθμού
castris tuis	: αιτιατική του ίδιου αριθμού.

Μονάδες 9

β. sanctum, cupide, infelix: Να γράψετε τους αντίστοιχους τύπους των άλλων βαθμών.

Μονάδες 6

2.α. venerati sunt: Να γράψετε τα απαρέμματα όλων των χρόνων (για τους περιφραστικούς τύπους να ληφθεί υπόψη το γένος και ο αριθμός του υποκειμένου).

Μονάδες 4

β. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται για καθέναν από τους παρακάτω ρηματικούς τύπους:

animadverterunt : γ' ενικό πρόσωπο υποτακτικής ενεστώτα της παθητικής φωνής

venisse : α' πληθυντικό πρόσωπο υποτακτικής παρατατικού της ίδιας φωνής

rettulerunt : γ' πληθυντικό πρόσωπο προστακτικής μέλλοντα της ίδιας φωνής

intromitti : τον ίδιο τύπο του μέλλοντα της ίδιας φωνής

iussit : β' πληθυντικό πρόσωπο οριστικής παρατατικού της ίδιας φωνής

solent : γ' πληθυντικό πρόσωπο υποτακτικής υπερσυντελικού (να ληφθεί υπόψη το γένος του υποκειμένου)

posuissent : γ' ενικό πρόσωπο οριστικής μέλλοντα της παθητικής φωνής

traxit : β' πληθυντικό πρόσωπο οριστικής παρακειμένου της παθητικής φωνής (να ληφθεί υπόψη το γένος του υποκειμένου)

viderem : γ' πληθυντικό πρόσωπο οριστικής υπερσυντελικού της ίδιας φωνής

potuisti : β' ενικό πρόσωπο οριστικής παρατατικού

genuit : το γερουνδιακό στην ονομαστική ενικού αριθμού του ουδετέρου γένους.

Μονάδες 11

- 3.α.** Να μεταφέρετε στο τετράδιό σας την παρακάτω άσκηση και να συμπληρώσετε τα κενά, ώστε να φαίνεται ο συντακτικός ρόλος της κάθε λέξης.

voce	:	είναι	στο
se	:	είναι	στο
Scipionis	:	είναι	στο
deis	:	είναι	στο
captiva	:	είναι	στο
in castris	:	είναι	στο
populari	:	είναι	στο

Μονάδες 7

- β. Haec postquam domestici Scipioni rettulerunt:**

Να μετατρέψετε την ενεργητική σύνταξη σε παθητική.

Μονάδες 4

- γ. (Praedones), cum ante vestibulum dona posuissent, domum reverterunt:**

Να ξαναγράψετε την περίοδο, αφού μετατρέψετε τη δευτερεύουσα πρόταση σε αφαιρετική απόλυτη.

Μονάδες 4

- 4. α. • Quod ut praedones animadverterunt**

- Ut primum exsulem deinde hostem te viderem**

Να αναγνωρίσετε το είδος των παραπάνω προτάσεων (μονάδες 2) και να αιτιολογήσετε την έγκλιση και το χρόνο του ρήματος της καθεμιάς (μονάδες 4).

Μονάδες 6

- β. Num ad hostem veni [...]?**

Να αναγνωρίσετε το είδος της πρότασης και να αιτιολογήσετε τον τρόπο εισαγωγής της.

Μονάδες 4

- γ. Qui potuisti populari hanc terram, quae te genuit atque aluit ?**

Να μεταφέρετε την περίοδο στον πλάγιο λόγο με εξάρτηση από τη φράση: **Mater filium interrogavit ...**

Μονάδες 5

**ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΕΣ ΑΠΟΛΥΤΗΡΙΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ
ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΔΕΥΤΕΡΑ 2 ΙΟΥΛΙΟΥ 2007
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΛΑΤΙΝΙΚΑ
ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ**

A. Να μεταφράσετε στο τετράδιό σας τα παρακάτω αποσπάσματα:

Sed tantus furor omnes invaserat, ut pugnare cuperent, etsi ego clamabam nihil esse bello civili miserius. Omnia sunt misera in bellis civilibus, sed nihil miserius quam ipsa victoria: ea victores ferociores impotentioresque reddit, ut, etiamsi natura tales non sint, necessitate esse cogantur. Bellorum enim civilium exitus tales sunt semper, ut non solum ea fiant, quae velit victor, sed etiam ut victor obsequatur iis, quorum auxilio victoria parta sit.

.....
Postridie eius diei Sertorius, admissis amicis in cubiculum suum, dixit eis visum in sommo sibi esse cervam, quae perisset, ad se reverti. Cum cerva, emissa a servo, in cubiculum Sertorii introrupisset, admiratio magna orta est.

Μονάδες 40

B. Παρατηρήσεις

1.α. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται για καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις:

nihil	: γενική ενικού αριθμού
exitus	: γενική πληθυντικού αριθμού
tales	: ίδια πτώση στον ίδιο αριθμό στο ουδέτερο γένος
victor	: αφαιρετική ενικού αριθμού
diei	: ίδια πτώση στον άλλο αριθμό
amicis	: κλητική ενικού αριθμού
se	: ίδια πτώση στο β' πρόσωπο στον ίδιο αριθμό
admiratio magna	: δοτική ενικού αριθμού.

Μονάδες 9

β. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται για καθένα από τα παρακάτω επίθετα:

- ferociores** : το αντίστοιχο επίρρημα στους τρεις βαθμούς
- impotentiores** : την αφαιρετική του ενικού αριθμού στο ίδιο γένος του θετικού βαθμού
- magna** : την αιτιατική και αφαιρετική ενικού αριθμού ουδετέρου γένους του συγκριτικού βαθμού.

Μονάδες 6

2.α. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται για καθένα από τους παρακάτω ρηματικούς τύπους:

- invaserat** : α' πληθυντικό πρόσωπο οριστικής ενεστώτα στην ίδια φωνή
- cuperent** : τον ίδιο τύπο στην προστακτική μέλλοντα στην ίδια φωνή
- reddit** : απαρέμφατο μέλλοντα στην ίδια φωνή (να ληφθεί υπόψη το υποκείμενο)
- cogantur** : β' ενικό πρόσωπο οριστικής παρακειμένου ενεργητικής φωνής
- fiant** : τον ίδιο τύπο στον υπερσυντέλικο στην ίδια φωνή (να ληφθεί υπόψη το υποκείμενο)
- velit** : β' ενικό πρόσωπο οριστικής ενεστώτα
- obsequatur** : αφαιρετική του σουπίνου
- parta sit** : την ονομαστική ενικού αριθμού της μετοχής μέλλοντα στο αρσενικό γένος
- admissis** : β' πληθυντικό πρόσωπο οριστικής υπερσυντελικού της ενεργητικής φωνής.

Μονάδες 9

- β. dixit** : να κλίνετε την προστακτική ενεστώτα ενεργητικής φωνής

orta est : να γράψετε τα απαρέμματα όλων των χρόνων (να ληφθεί υπόψη το υποκείμενο).

Μονάδες 6

3.α. Να μεταφέρετε στο τετράδιό σας την παρακάτω άσκηση και να συμπληρώσετε τα κενά, ώστε να φαίνεται ο συντακτικός ρόλος της κάθε λέξης.

pugnare	:	είναι	στο
misera	:	είναι	στο
necessitate	:	είναι	στο
bellorum	:	είναι	στο
iis	:	είναι	στο
cervam	:	είναι	στο
a servo	:	είναι	στο
Sertorii	:	είναι	στο
magna	:	είναι	στο

Μονάδες 9

β. **Sertorius dixit eis visum in somno sibi esse cervam ad se reverti:** Να μετατρέψετε τον πλάγιο λόγο σε ευθύ.

Μονάδες 6

4. α. • **ut pugnare cuperent**

• **cum cerva ... introrupisset:**

Να αναγνωρίσετε το είδος των παραπάνω προτάσεων (μονάδες 2), τον τρόπο εισαγωγής τους (μονάδες 2) και να αιτιολογήσετε την έγκλιση και το χρόνο εκφοράς τους (μονάδες 4).

Μονάδες 8

β. **Sertorius, admissis amicis in cubiculum suum, dixit eis ... :**

Να αντικαταστήσετε την αφαιρετική απόλυτη με πρόταση εισαγόμενη με τον ιστορικό cum.

Μονάδες 4

γ. **nihil esse bello civili miserius:**

Να διατυπώσετε το β' όρο σύγκρισης με διαφορετικό τρόπο.

Μονάδες 3

**ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΕΣ ΑΠΟΛΥΤΗΡΙΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ
Γ' ΤΑΞΗΣ ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΤΕΤΑΡΤΗ 2 ΙΟΥΛΙΟΥ 2008
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΛΑΤΙΝΙΚΑ
ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ**

A. Να μεταφράσετε στο τετράδιό σας τα παρακάτω αποσπάσματα:

Tum Camillus, qui diu apud Ardeam in exilio fuerat propter Veientanam praedam non aequo iure divisam, absens dictator est factus; is Gallos iam abeuntes secutus est: quibus interemptis aurum omne recepit. Quod illic appensum civitati nomen dedit: nam Pisaurum dicitur, quod illic aurum pensatum est. Post hoc factum rediit in exilium, unde tamen rogatus reversus est.

Nonnulli sunt in hoc ordine, qui aut ea, quae imminent, non videant, aut ea, quae vident, dissimulent: qui spem Catilinae mollibus sententiis aluerunt coniurationemque nascentem non credendo confirmaverunt.

Μονάδες 40

B. Παρατηρήσεις

1.α. Να γράψετε τον ίδιο τύπο των παρακάτω λέξεων στον άλλο αριθμό: **praedam, quibus, omne, ea, mollibus.**

Μονάδες 5

β. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται για καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις:

diu	: τον συγκριτικό βαθμό.
aequo iure	: την αιτιατική του ίδιου αριθμού.
absens	: τη γενική πληθυντικού του ίδιου γένους.
nonnulli	: την αιτιατική πληθυντικού του θηλυκού γένους.
hoc ordine	: τη γενική πληθυντικού.
spem	: την κλητική ενικού.
coniurationem	: τη δοτική ενικού.
nascentem	: την αιτιατική πληθυντικού του αρσενικού γένους.

Μονάδες 10

2. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται για καθένα από τους παρακάτω ρηματικούς τύπους:

- α. **fuerat** : το γ' πληθυντικό υποτακτικής υπερσυντελικού.
abeuntes : τη δοτική γερονδίου.
factus est : το β' πληθυντικό υποτακτικής ενεστώτα.
recepit : το β' πληθυντικό προστακτικής ενεστώτα στην ίδια φωνή.
pensatum est : το γ' ενικό υποτακτικής παρατατικού στην ίδια φωνή.
videant : το γ' πληθυντικό οριστικής μέλλοντα στην παθητική φωνή.
dissimulent : το β' ενικό οριστικής μέλλοντα στην ίδια φωνή.
aluerunt : το β' ενικό υποτακτικής παρακειμένου στην ίδια φωνή.

Μονάδες 8

- β. **appensum** : το απαρέμφατο μέλλοντα της ίδιας φωνής.
interemptis : την ονομαστική ενικού και πληθυντικού στο ουδέτερο γένος του γερονδιακού.
dedit : την ονομαστική ενικού στο θηλυκό γένος των μετοχών ενεστώτα και μέλλοντα.
nascentem : τους τύπους του σουπίνου.

Μονάδες 7

3.α. Να γίνει πλήρης συντακτική αναγνώριση των παρακάτω λέξεων και φράσεων:

in exilio, iure, absens, divisam, dictator, post hoc factum, Catilinae, sententiis, credendo.

Μονάδες 10

β. Quod illic appensum ... dedit:

Να μετατρέψετε την ενεργητική σε παθητική σύνταξη.

Μονάδες 5

4.α. videant, vident:

Να γράψετε τις προτάσεις στις οποίες ανήκουν τα ρήματα (μονάδες 4), να αναγνωρίσετε το είδος, τον τρόπο εισαγωγής και να αιτιολογήσετε την έγκλιση και τον χρόνο εκφοράς (μονάδες 8).

Μονάδες 12

β. is Gallos secutus est:

Να μετατρέψετε τον ευθύ λόγο σε πλάγιο, αφού τον εξαρτήσετε από το: *Servius dicit...*

Μονάδες 3

**ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΕΣ ΑΠΟΛΥΤΗΡΙΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ
Γ' ΤΑΞΗΣ ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΤΕΤΑΡΤΗ 8 ΙΟΥΛΙΟΥ 2009
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΛΑΤΙΝΙΚΑ
ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ**

A. Να μεταφράσετε στο τετράδιό σας τα παρακάτω αποσπάσματα:

Tandem corvus salutationem didicit et sutor, cupidus pecuniae, eum Caesari attulit. Audita salutatione Caesar dixit: «Domi satis salutationum talium audio». Tum venit corvo in mentem verborum domini sui: «Oleum et operam perdidi». Ad haec verba Augustus risit emitque avem tanti, quanti nullam adhuc emerat.

Non tibi ingredienti fines patriae ira cecidit? Quamvis infesto et minaci animo perveneras, cur, cum in conspectu Roma fuit, tibi non succurrit: «intra illa moenia domus ac penates mei sunt, mater coniunx liberique»? Ergo ego nisi peperissem, Roma non oppugnaretur; nisi filium haberem, libera in libera patria mortua essem. Ego nihil iam pati possum nec diu miserrima futura sum: at contra hos, si pergis, aut immatura mors aut longa servitus manet.

Μονάδες 40

B. Παρατηρήσεις

1.α. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται για καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις:

mentem	: την αιτιατική πληθυντικού.
domini	: την κλητική ενικού.
conspectu	: τη δοτική ενικού.
penates	: τη δοτική πληθυντικού.
moenia	: τη γενική πληθυντικού.
coniunx	: την αφαιρετική ενικού.

Μονάδες 6

β. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται για καθεμιά από τις παρακάτω αντωνυμίες:

sui	: την αιτιατική πληθυντικού στο ίδιο γένος.
haec	: τη δοτική πληθυντικού στο θηλυκό γένος.
tibi	: την αφαιρετική ενικού.

- nihil** : τη δοτική ενικού.
illa : τη γενική ενικού στο ίδιο γένος.

Μονάδες 5

γ. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται στα παρακάτω επίθετα και επιρρήματα:

- minaci** : τον υπερθετικό βαθμό του επιθέτου, στην ίδια πτώση, στον ίδιο αριθμό και στο ίδιο γένος.
diu : τον συγκριτικό βαθμό του επιρρήματος.
miserrima : τον θετικό βαθμό του επιρρήματος.
longa : τον συγκριτικό βαθμό του επιθέτου, στην αιτιατική ενικού του ουδετέρου γένους.

Μονάδες 4

2. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται για καθένα από τα παρακάτω ρήματα:

- α. **dixit** : τη γενική του γερουνδίου.
perdidi : το β' ενικό οριστικής παρακειμένου στην ενεργητική φωνή.
risit : την αφαιρετική του σουπίνου.
perveneras : το β' πληθυντικό υποτακτικής παρατατικού στην ενεργητική φωνή.
fuit : το γ' πληθυντικό προστακτικής μέλλοντα.
peperissem : το γ' ενικό οριστικής ενεστώτα στην ενεργητική φωνή.
mortua essem: το α' ενικό υποτακτικής ενεστώτα.
possum : το α' πληθυντικό οριστικής παρατατικού.

Μονάδες 8

β. **oppugnaretur** : να γίνει χρονική αντικατάσταση στη φωνή που βρίσκεται.

Μονάδες 4

γ. **pati** : να γραφούν α) η μετοχή ενεστώτα, β) το απαρέμφατο μέλλοντα (με υποκείμενο τη λέξη mater) και γ) η ονομαστική ενικού του γερουνδιακού στο θηλυκό γένος.

Μονάδες 3

3.α. Να γίνει πλήρης συντακτική αναγνώριση των παρακάτω λέξεων:
cupidus, salutationum, tanti, animo, tibi (το δεύτερο κατά σειρά), **mei, pati, diu.**

Μονάδες 8

β. domi: να αναγνωριστεί συντακτικά ο τύπος (μονάδα 1) και να τον μετατρέψετε έτσι, ώστε να δηλώνει την κίνηση σε τόπο (μονάδες 2).

Μονάδες 3

γ. sutor, cupidus pecuniae, eum Caesari attulit: να μετατρέψετε την ενεργητική σύνταξη σε παθητική.

Μονάδες 4

4.α. audita salutatione: να μετατραπεί η χρονική μετοχή σε δευτερεύουσα πρόταση η οποία να εισάγεται με τον ιστορικό-διηγηματικό cum.

Μονάδες 3

β. Domi satis salutationum talium audio: να μετατραπεί ο ευθύς λόγος σε πλάγιο με εξάρτηση από τη φράση *Caesar dixit*.

Μονάδες 4

γ. at contra ... manet: να γράψετε την υπόθεση και την απόδοση του υποθετικού λόγου (μονάδες 2) και να τον αναγνωρίσετε (μονάδες 2) να τον μετατρέψετε σε υποθετικό λόγο που να δηλώνει το αντίθετο του πραγματικού για το παρελθόν (μονάδες 4).

Μονάδες 8

**ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΕΣ ΑΠΟΛΥΤΗΡΙΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ
Γ' ΤΑΞΗΣ ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΤΡΙΤΗ 6 ΙΟΥΛΙΟΥ 2010
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΛΑΤΙΝΙΚΑ
ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ
ΣΥΝΟΛΟ ΣΕΛΙΔΩΝ: ΤΕΣΣΕΡΙΣ (4)**

A1. Να μεταφράσετε στο τετράδιό σας τα παρακάτω αποσπάσματα:

Nam cum ad eum magnum pondus auri publice missum attulissent, ut eo uteretur, vultum risu solvit et protinus dixit: «Supervacaneae, ne dicam ineptae, legationis ministri, narrate Samnitibus Manium Curium malle locupletibus imperare quam ipsum fieri locupletem; et mementote me nec acie vinci nec pecunia corrumpi posse».

Quin, homo inepte, taces, ut consequaris, quod vis? Sed antiquitatem tibi placere dicis, quod honesta et bona et modesta sit. Sic ergo vive, ut viri antiqui, sed sic loquere, ut viri aetatis nostrae; atque id quod a C. Caesare scriptum est, habe semper in memoria et in pectore: «tamquam scopulum, sic fugias verbum insolens atque inauditum».

Μονάδες 40

Παρατηρήσεις

B1. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται για καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις:

magnum	: την αφαιρετική ενικού του συγκριτικού βαθμού στο ίδιο γένος
pondus	: τη γενική ενικού
eo	: την αιτιατική πληθυντικού στο ίδιο γένος
vultum	: τη γενική πληθυντικού
ineptae	: την ίδια πτώση, στον ίδιο αριθμό και γένος, στον υπερθετικό βαθμό

legationis	: την ίδια πτώση στον άλλο αριθμό
ministri	: την κλητική ενικού
ipsum	: τη γενική ενικού στο ίδιο γένος
locupletem	: την ονομαστική ενικού
acie	: τη δοτική ενικού
bona	: το αντίστοιχο επίρρημα στο συγκριτικό βαθμό
antiqui	: την αφαιρετική στον ίδιο αριθμό και γένος στο συγκριτικό βαθμό
nostrae	: την αιτιατική πληθυντικού στο ίδιο γένος στο δεύτερο πρόσωπο για έναν κτήτορα
pectore	: την αιτιατική ενικού
insolens	: την ίδια πτώση στο ίδιο γένος στον άλλον αριθμό

Μονάδες 15

B2. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται για καθένα από τους παρακάτω ρηματικούς τύπους:

missum	: το γερονδιακό στην ονομαστική ενικού του θηλυκού γένους
uteretur	: τη δοτική του γερονδίου
solvit	: την αφαιρετική του σουπίνου
narrate	: το πρώτο πληθυντικό πρόσωπο της υποτακτικής παρατατικού στην ίδια φωνή
fieri	: το τρίτο ενικό πρόσωπο της υποτακτικής ενεστώτα στην ίδια φωνή
vinci	: το απαρέμφατο μέλλοντα στην ίδια φωνή
corrumpi	: το δεύτερο πληθυντικό πρόσωπο της οριστικής παρακειμένου στην ενεργητική φωνή

posse	: το τρίτο πληθυντικό πρόσωπο της οριστικής του συντελεσμένου μέλλοντα
consequaris	: το δεύτερο πληθυντικό πρόσωπο της προστακτικής του ενεστώτα
vis	: το απαρέμφατο ενεστώτα
placere	: το τρίτο πληθυντικό πρόσωπο της οριστικής μέλλοντα στην ίδια φωνή
vive	: την αιτιατική ενικού της μετοχής ενεστώτα στο αρσενικό γένος
loquere	: τη δοτική ενικού της μετοχής μέλλοντα στο ουδέτερο γένος
scriptum est	: το τρίτο ενικό πρόσωπο του παρατατικού στην ίδια έγκλιση και φωνή
fugias	: το δεύτερο ενικό πρόσωπο της προστακτικής ενεστώτα στην ίδια φωνή

Μονάδες 15

Γ1α. Να γίνει πλήρης συντακτική αναγνώριση των παρακάτω λέξεων:

risu, legationis, imperare, locupletem, tibi, nostrae, semper
(Μονάδες 7)

Γ1β. «**habe semper in memoria et in pectore**»: να εκφράσετε την απαγόρευση και με τους δύο τρόπους.

(Μονάδες 4)

Γ1γ. «**ut eo uteretur**»: να αποδώσετε τον προσδιορισμό του σκοπού με τους άλλους τρόπους.

(Μονάδες 4)

Μονάδες 15

Γ2α. «**quod a C. Caesare scriptum est**»: να μετατρέψετε την παθητική σύνταξη σε ενεργητική.

(Μονάδες 2)

Γ2β. «cum ad eum magnum pondus auri publice missum attulissent»: να αναγνωρίσετε το είδος της παραπάνω πρότασης (μονάδα 1), να αιτιολογήσετε τον τρόπο εισαγωγής (μονάδες 2), την έγκλιση και τον χρόνο εκφοράς της (μονάδες 2).

(Μονάδες 5)

Γ2γ. «Sed antiquitatem tibi placere dicis, quod honesta et bona et modesta sit»: να μετατρέψετε τον πλάγιο λόγο σε ευθύ.

(Μονάδες 8)

Μονάδες 15

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΕΣ ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ
Γ΄ ΤΑΞΗΣ ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΠΕΜΠΤΗ 9 ΙΟΥΝΙΟΥ 2011
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΛΑΤΙΝΙΚΑ
ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ
ΣΥΝΟΛΟ ΣΕΛΙΔΩΝ: ΤΕΣΣΕΡΙΣ (4)

A1. *Να μεταφράσετε στο τετράδιό σας τα παρακάτω αποσπάσματα:*

Is cum aliquando castris abiret, edixit ut omnes pugna abstinerent. Sed paulo post filius eius castra hostium praeterequitavit et a duce hostium his verbis proelio laccessitus est: «Congrediamur, ut singularis proelii eventu cernatur, quanto miles Latinus Romano virtute antecellat». Tum adulescens, viribus suis confisus et cupiditate pugnandi permotus, iniussu consulis in certamen ruit; et fortior hoste, hasta eum transfixit et armis spoliavit.

Haec postquam domestici Scipioni rettulerunt, is fores reserari eosque intromitti iussit. Praedones postes ianuae tamquam sanctum templum venerati sunt et cupide Scipionis dextram osculati sunt. Cum ante vestibulum dona posuissent, quae homines deis immortalibus consecrare solent, domum reverterunt.

Μονάδες 40

Παρατηρήσεις

B1. *Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται για καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις ή φράσεις:*

his verbis	: την αιτιατική ενικού
singularis proelii	: την ονομαστική πληθυντικού
eventu	: τη γενική του ίδιου αριθμού
miles Latinus	: την αφαιρετική ενικού
viribus suis	: τη γενική πληθυντικού
certamen	: την αιτιατική πληθυντικού

fortior	: την αφαιρετική ενικού στο γένος και στο βαθμό όπου βρίσκεται
fores	: τη γενική ενικού
eosque	: τη δοτική ενικού του ίδιου γένους
quae	: τη γενική ενικού του ίδιου γένους
immortalibus	: την αφαιρετική ενικού του ίδιου γένους

Μονάδες 15

B2. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται για καθέναν από τους παρακάτω ρηματικούς τύπους:

abiret	: τη γενική ενικού της μετοχής του ενεστώτα στο αρσενικό γένος
edixit	: το δεύτερο ενικό πρόσωπο του ενεστώτα της προστακτικής στην ίδια φωνή
abstinerent	: το τρίτο πληθυντικό πρόσωπο του μέλλοντα της οριστικής στην ίδια φωνή
congregiamur	: το ίδιο πρόσωπο στον παρατατικό στην ίδια έγκλιση
cernatur	: το δεύτερο ενικό πρόσωπο του παρακειμένου της οριστικής στην ενεργητική φωνή
confisus	: το απαρέμφατο ενεστώτα
ruit	: την ονομαστική ενικού της μετοχής του μέλλοντα στο θηλυκό γένος
transfixit	: την αφαιρετική του σουπίνου
spoliavit	: το δεύτερο πληθυντικό πρόσωπο του ενεστώτα της υποτακτικής στην ίδια φωνή
reserari	: τη γενική του γερουνδίου

rettulerunt	: το δεύτερο ενικό πρόσωπο του ενεστώτα της προστακτικής στην παθητική φωνή
iussit	: το πρώτο πληθυντικό πρόσωπο του ενεστώτα της υποτακτικής στην ίδια φωνή
venerati sunt	: το ίδιο πρόσωπο του μέλλοντα της οριστικής
posuissent	: το απαρέμφατο του μέλλοντα στην παθητική φωνή
solent	: το ίδιο πρόσωπο του υπερσυντελικού της οριστικής

Μονάδες 15

Γ1α. Να γίνει πλήρης συντακτική αναγνώριση των παρακάτω λέξεων:

proelii, virtute, pugnandi, haec, cupide, domum

(Μονάδες 6)

Γ1β. «**et fortior hoste, hasta eum transfixit**»: να εντοπίσετε τον β' όρο σύγκρισης (μονάδα 1) και να αποδώσετε τη σύγκριση με τον άλλο τρόπο (μονάδες 2).

(Μονάδες 3)

Γ1γ. «**filius a duce hostium his verbis proelio lacessitus est**»: να μετατρέψετε την παθητική σύνταξη σε ενεργητική.

(Μονάδες 6)

Μονάδες 15

Γ2α. «**quanto miles Latinus Romano virtute antecellat**»: να μετατρέψετε την πλάγια ερωτηματική πρόταση σε ευθεία.

(Μονάδες 2)

Γ2β. «**adulescens, cupiditate pugnandi permotus, iniussu consulis in certamen ruit**»: να μετατρέψετε τον ευθύ λόγο σε πλάγιο με εξάρτηση από τη φράση «**Sallustius tradit**».

(Μονάδες 3)

Γ2γ. «ut omnes pugna abstinere»: να αναγνωρίσετε το είδος της πρότασης (μονάδα 1), τη συντακτική της λειτουργία (μονάδα 1) και να αιτιολογήσετε τον τρόπο εισαγωγής της (μονάδα 1), την έγκλιση (μονάδα 1) και τον χρόνο εκφοράς της (μονάδες 2).

(Μονάδες 6)

Γ2δ. «Cum ante vestibulum dona posuissent»: να μετατρέψετε την πρόταση σε μετοχική με αφαιρετική απόλυτη.

(Μονάδες 4)

Μονάδες 15